

**INSTITUT ZA PEDOLOGIJU I TEHNOLOGIJU TLA
POLJOPRIVREDNOG FAKULTETA**

Dr. ing. P. Kovačević:

PRIRUČNIK

za terenska pedološka istraživanja

ZAGREB, 1962.

INSTITUT ZA PEDOLOGIJU I TEHNOLOGIJU TLA
POLJOPRIVREDNOG FAKULTETA
ZAGREB, Kačičeva ul.9

Dr.ing.P.Kovačević:

P R I R U Č N I K
za terenska pedološka istraživanja

Z A G R E B, 1 9 6 2.

U V O D

Uspjeh gospodarenja na poljoprivrednim i šumskim gospodarstvima u tijesnoj je ovisnosti od lokalnih prirodnih uvjeta staništa /tlo, reljef, klima, biotski i fiziološki faktori/. Zato svestrano ispitivanje prirodnih uvjeta, s a prvom redu tla, smatramo neophodnom osnovom za pravilan izbor sistema obrade, gajidbe, kao i cijelokupnog načina iskorištavanja tla.

U ovom Priručniku ćemo razmotriti principe i metode terenskih ispitivanja tla, tog tankog rastrošenog površinskog sloja zemljine kore, u kojem se biljke ukorijenjuju i gdje trebaju nalaziti dovoljno vode, hrane i zraka za svoj uspješan razvoj.

Laboratorijske metode ispitivanja tla su obrađivane u dosadanjim kod nas publiciranim priručnicima Gračanina M. /8/ i Škorića A. /32/, te skriptama za studente /24, 40/ u kojima se je na terenske metode ispitivanja tla osvrnuto u manjem opsegu. Na stranim jezicima imademo nekoliko obimnijih priručnika za terenska ispitivanja /17, 25, 42, 44, 3/, ali oni nisu pristupačni većini poljoprivrednih stručnjaka, koji se moraju pozabaviti poznavanjem osebina tala u prirodi.

Odlučivši se da napišem ovaj Priručnik rukovodio sam se željom da na osnovi dosadanjih iskustava, koje načizmo u literaturi kao i vlastitim spoznajama kod pedoloških ispitivanja, razradim principe i metode terenskih ispitivanja, jer je dobro poznavanje osebina tala u prirodi od vrlo velikog značaja za uspjeh predviđenih mjera u biljnoj proizvodnji.

Laboratorijske ispitivanja tla mogu imati različite ciljeve, ali se rezultati tih ispitivanja ne mogu pravilno tumačiti bez pretvodnog terenskog ispitivanja.

Na terenu se tla detaljno opisuju, tj. utvrđuje njihova vanjska i unutarnja morfologija, obave potrebne kvantitativne analize i zapožanja o geomorfološkim, hidrološkim prilikama cijelog područja i pojedinih staništa, utvrđuje i ocjenjuje intenzitet erozije, ustavljajuje /sa znatnom sigurnosti/ sistematska pripadnost tla i njegova proizvodna sposobnost, uzimaju uzorci tla i izrađuju pedološke karte.

Metode terenskih ispitivanja tala, koje se zasnivaju na proučavanju vanjske i unutarnje morfologije - a koja se može velikim dijelom kvantitativno izraziti određenim veličinama, služe nam kao sigurna baza da klasificiramo mnogobrojna zapožanja u prirodi kod uredjenja zemljišta i teritorija uopće, da uočimo zajedničke ili posebne osebine tla na različitim objektima gdje imademo ili trebamo zasnovati biljnu proizvodnju i eksperimente.

Tla kao prirodne tijela pored svoje dubine imaju oblik i prostor. Mnoge osebine tala ne možemo promatrati u porušenom uzorku etom za laboratorijsko ispitivanje, npr. vodne prilike, temperatu, vegetacijski pokrov, reljef, intenzitet erozije, debljinu, redak pojedinih horizonata u profilu i mnoga druga fiziografska jestva.